

බ්‍රිතාන්‍යයන් යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ පරිවර්තනය

5.1 පිළිතුරු

1) ඉඩම් භුක්ති රාජකාරි ක්‍රමය හා අනිවාර්ය සේවා රාජකාරි ක්‍රමය

ඉඩම් භුක්ති රාජකාරි ක්‍රමය යනු අතීතයේ රජුට රජු අවශ්‍ය සේවා සපයන නිලධාරීන්ට යැපීම සඳහා ඉඩ කඩම් ලබාදී තිබුණි. සේවා පරවේණි ඉඩම් ලෙස හඳුන්වන ලද එකී ඉඩම් වගා කළ අය රජුට අවශ්‍ය සේවා සැපයූහ.

නිලධාරීන්ට ලැබුණු මෙම ඉඩම් වගා කිරීම සාමාන්‍ය ජනතාවට ලබා දී තිබූ අතර එකී ඉඩම් වගා කිරීම වෙනුවෙන් සේවය සැපයීමට එම වගාකරුවන්ට සිදුවිය .එය ඉඩම් භුක්ති රාජකාරිය ලෙස හැඳින්වේ .

අනිවාර්ය සේවා රාජකාරි ක්‍රමය රටේ වැඩිහිටි පිරිමි සියලු දෙනාම වසරකට නියමිත දින ගණනක් කිසිදු ගෙවීමකින් තොරව රජුට අවශ්‍ය ශ්‍රමය සැපයීමේ ක්‍රමය ගම් ප්‍රධානීන් හා ගම් සභාව යටතේ එම ශ්‍රම ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කෙරිණි .බොහෝවිට ගමේ පොදු වැඩ කටයුතු වලට අවශ්‍ය ශ්‍රමය ලැබුණේ මෙම අනිවාර්ය සේවා රාජකාරි ක්‍රමය මගිනි .

2)

- රජයේ ඉඩම් විකිණීමේ ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම

සම්ප්‍රදායික ඉඩම් භුක්ති ක්‍රමය පෞද්ගලික ව්‍යවසායය දියුණුවට බාධාවක් ලෙස සැලකූ කෝල්බෲක් කොම්සම ඉඩම් විකිණීමේ ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු යැයි නිර්දේශ කළේය .මේ අනුව විදේශිකයන්ට මෙන්ම ස්වදේශිකයන්ට ද කැමති ප්‍රමාණයක් ඉඩම් මිලදී ගැනීමට අවස්ථාව ලැබුණි. මෙරට සිටි සිවිල් නිලධාරීන්ට වතු වගාවට අවසර දිය යුතු බව කෝල්බෲක් නිර්දේශ කළ නිසා රජයේ ඉඩම් මිලදී ගැනීමේ අවස්ථාව ඔවුන්ට ද හිමි විය.

- අනිවාර්ය සේවා රාජකාරි ක්‍රමය අහෝසි කිරීම

ඉඩම් මිලදී ගත් ව්‍යාපාරිකයින්ට ඒවා වගා කරවීමට ශ්‍රමය අවශ්‍ය වේ. සාම්ප්‍රදායිකව පැවැති අනිවාර්ය සේවා රාජකාරි ක්‍රමය අනුව රජයේ කටයුතුවලට ශ්‍රමය ලබා ගත්තේ මුදල් ගෙවීමකින් තොරවය .එය පෞද්ගලික නිදහසට බාධාවක් සේ ම පෞද්ගලික ව්‍යවසාය ක්‍රමයට නොගැලපෙන බව ද කෝල්බෲක් දුටුවේය. ඒ අනුව ශ්‍රමය යනු කිසියම් මුදලකට මිලදී ගත හැකි දෙයක් බවට පත් වූයෙන් වැටුපට සේවය කරන ශ්‍රමිකයින් බිහිවීමට අවශ්‍ය අවශ්‍ය පසුබිම ගොඩනැගුණි

- සෘජු බදු වෙනුවට වක්‍ර බදු අය කිරීම

එකල රජයේ ආදායම් මාර්ග වූ මාළු බද්ද ඉඩම් බද්ද ,මත්පැන් බද්ද ආදී සෘජු වශයෙන් අය කළ බදු වර්ග විය. උදාහරණයක් වශයෙන් දැක්වුවහොත් අල්ලන මාළු වලින් කොටසක් බදු වශයෙන් ගෙවීමට

සිදුවී තිබුණි .ඒ ඒ ප්‍රදේශයේ බදු එකතු කිරීමේ අයිතිය වෙන්දේසි කර තිබූ අතර වෙන්දේසියෙන් එම අයිතිය මිලදී ගත් පිරිසට මාළු වලින් කොටසක් බදු වශයෙන් ලබාදීමට ධීවරයින්ට සිදුවිය. මෙසේ අල්ලන ලද මාළු වලින් කොටසක් බදු වශයෙන් ලබා ගැනීම වෙනුවට බෝට්ටුවල වලට බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමෙන් එම බද්දක් අය කිරීමට යෝජනා කෙරිණි .ඉඩම් බදු ද සෘජු බද්දක් ලෙස පැවතුන අතර බදු එකතු කිරීමේ අයිතිය රජයේ වෙන්දේසියේ විකුණා තිබූ අතර එම අයිතිය මිලදී ගත් පිරිස් ඉඩම් වල නිෂ්පාදන ද්‍රව්‍ය වලින් බදු අය කළහ .කළ එය අහෝසි කොට සියලු ඉඩම්වලින් සමාන බද්දක් මුදලින්අය කිරීමට කෝල්බෲක් නිර්දේශ කරන ලදී .

3)

- දුම්බර මිටියාවත
- මාතලේ
- බදුල්ල
- ගම්පොල
- පේරාදෙණිය

4)

- තේ - තලවකැලේ
- පොල් - ලුණුවිල
- රබර් - අගලවත්ත

5) මාතලේ

6) කොළඹ

කුරුණෑගල

හලාවත